GIRONA NOTICIES.COM
+ Periodisme

L'energia que volem i l'energia que necessitem.

Opinió | 08/08/2008 | 11:37

També tenim les anomenades energies renovables, que avui per avui són, a la pràctica, l'eòlica i la fotovoltaica.

Jo no sóc cap entès en energia, només sóc un observador semàntic de la realitat que té una feina vocacional. Ni tan sols he estudiat una carrera de ciències, -encara que la que vaig cursar es digui Ciències de la Informació- de la qual m'hagi pogut nodrir dels concepts bàsics necessaris per elaborar cap mena d'informe basat en l'energia i en les possibilitats energètiques actuals d'aquest nostre llogarret global. El que sí que he fet però, són força incursions en aquest camp a través de les entrevistes de premsa i ràdio a persones enteses i rellevants en aquest segment de la física que és la termodinàmica -i que és la que es refereix a les ciències energètiques en definitiva-, que m'han fet una sèrie d'aportacions teòriques i tècniques que jo intentaré resumir en aquest modest article periodístic, això sí, amb permís dels personatges de solvència contrastada més versats en aquest camp, ja siguin titulats o no.

D'entrada partim de la base que en el nostre món actual hi ha dues energies primàries que abasteixen la major part de les nostres necessitats diàries. Una és el gas natural i l'altra el petroli. Aquesta última és la que permet fer funcionar la major part del nostre sistema de transport –tant de mercaderies com de persones–, cosa que significa aproximadament el 50% del nostre consum energètic total. Aquestes dues energies, a més, cobreixen una part molt important de la destinada a generar electricitat, ja que aquesta no és una energia primària però sí el vector bàsic a l'hora de transportar l'energia dins del sistema europeu i fer-la arribar capil·larment als centres d'activitat productiva comercial i industrial, i també a les nostres llars.

Tot això dibuixa un panorama força preocupant, sobretot si es recorda qui són els que controlen aquestes dues energies primàries, que tots sabem qui són. Davant d'això, quines són les estratègies de què disposem els europeus i, dit sigui de passada, els menorquins que des d'aquest punt de vista tenim problemes, i eventualment solucions, substancialment iguals que les dels nostres conciutadans del continent?

Examinem doncs algunes alternatives d'energies si decidim bescantar l'oli i el gas. En primer lloc la hidràulica, que va tenir una importància decisiva en el nostre desenvolupament industrial, es pot considerar que avui està utilitzada al màxim possible o no li queda marge per fer una contribució significativament més alta. En canvi, és un component essencial del sistema energètic perquè és la que ens permet la regulació fina, és a dir, l'adaptació instantània de la producció a la demanda, això sí, cal comptar amb una bona xarxa de transport elèctric és clar, sense la qual l'operativitat d'aquesta energia és nul·la. Després insistiré en aquest tema.

El carbó, que també va ser històricament molt important, ha esdevingut a Europa poc atractiu econòmicament i sobretot mediambientalment, almenys fins que es trobi una tecnologia que permeti cremar-lo sense emetre tota la quantitat de CO2 a l'atmosfera que aquesta matèria primera genera en combustió... i això va per llarg.
Potser algun antinuclear d'aquells que esgrimien aquell típic adhesiu "Nuclears no gràcies" al Renault quatre llaunes, o al Citroën dos cavalls dels anys 60, em titllarà de poc respectuós amb el mediamabient o de no ser un militant pseudoprogre -que és el que políticament queda bé i es porta-, encara que després tots els que teòricament adopten aquesta actitud, a la pràctica i sense

gairebé cap excepció, quan arriben a les seves llars o automòbils connecten l'aire condicionat o el ventilador a l'estiu, i la calefacció a l'hivern, aparells que utilitzen energia elèctrica per convertir-la en fred o calor successivament, fet que contribueix massivament al gran consum.

Vist això, i després d'haver llegit al respecte durant setmanes i fins a la sacietat sobre el tema, arribo a la conclusió que energia nuclear és l'única energia primària que ens permet un futur energètic clar, i que la seva acceptació és possible tal com ho demostra França, o un país tan mediambientalment conscient com Finlàndia. El que s'ha de superar de totes a totes és la incoherència i la doble moral que representa fer el "numeret" de no voler centrals nuclears, i després comprar l'energia que ens falta al país del costat, que la produeix precisament amb aquestes centrals. La necessitat sol ser una cosa que ajuda a foragitar les incoherències merament estètiques i, en aquest sentit, és imprescindible que les administracions corresponents comencin a prendre les decisions adequades, encara que siguin políticament difícils i de escassa popularitat.

També tenim les anomenades energies renovables, que avui per avui són, a la pràctica, l'eòlica i la fotovoltaica. Aquestes dues tenen un problema que es deriva de la seva mateixa naturalesa, que és que no són controlables; el vent bufa quan vol i el sol llueix quan volen els núvols i no precisament quan engeguem l'aire condicionat o el motor de la maquinària a la fàbrica. La seva contribució al sistema no pot anar més enllà que la capacitat que aquest té de ser regulat, cosa que representa una forta capacitat de generació amb fonts potents i diversificades, és a dir: nuclears per cobrir la part més estable de la corba de demanda; per sobre les tèrmiques i els cicles combinats que són més modulables i, com a element de regulació més fina, la hidràulica. Sense tot això ni l'eòlica ni la fotovoltaica poden ajudar al conjunt del sistema establert actualment.

Però encara queda una altra condició necessària perquè aquesta contribució sigui possible, que és una potent xarxa de transport que permeti l'intercanvi instantani dels excedents cap als dèficits; Dinamarca pot tenir una aportació tan forta d'energia eòlica no només –ni principalment– per les excepcionals condicions meteorològiques del Mar del Nord, sinó per la seva potent i múltiple connexió amb la xarxa alemanya, que li fa d'amortidor, que en rep els excedents quan n'hi ha, i li subministra els dèficits quan no bufa prou el vent.

Insisteixo que el recurs a les renovables de manera significativa requereix un gran parc de generació en stand-by i, sobretot, una potent xarxa de transport de llarga distància i, per tant, de molt alta tensió sobre la totalitat del territori europeu, encara que sempre hi haurà qui no voldrà que la línia passi prop de casa seva, com no es volen les antenes telefòniques però es vol usar els mòbils. En què quedem?
L'hidrogen no ens pot resoldre gens la dependència que ens ocupa, per la simple raó que, sovint, s'amaga que no és una font d'energia primària, ja que es fabrica consumint alhora energia. En aquest sentit és anàleg a l'electricitat, si bé és teòricament emmagatzemable. En tenim, però, per uns quants anys, no pocs, perquè es resolguin els problemes que presenta el seu ús a la pràctica.
El darrer recurs, o, si es vol el primer, que tenim a mà és l'eficiència en l'ús de l'energia que segur que anirà millorant, tal com no ha parat de fer-ho des de la primera crisi del petroli de 1970. Això serà, indubtablement, la resposta econòmica automàtica a la nova crisi, però caldria que s'estimulés molt activament. D'altra banda, hi ha bons exemples de com es pot portar a la praxi a Catalunya mateix, que és d'on trec dades, i on el consum d'energia primària es va reduir un 0,8% el 2006, el doble que l'any anterior. Aquesta tendència contrasta amb els creixements superiors al 3% registrats en el període 1997-2003. La moderació en el consum d'energia final i el descens de la producció elèctrica en centrals de cicle combinat, que es va haver de compensar amb la

importació d'electricitat, expliquen aquesta disminució en el consum. La sequera ha llastat l'aportació de les energies renovables al total d'energia primària. L'augment de la potència elèctrica aportada pel biogàs, les centrals solars fotovoltaiques i els parcs eòlics no ha compensat la caiguda de la producció hidroelèctrica. El règim especial va suposar el 17,3% de la producció elèctrica bruta del 2006. També el bon comportament del consum d'energia ha tingut conseqüències directes en les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Les dades de què disposo -aportades per la Generalitat de Catalunya- afirmen que l'any 2006, Catalunya va emetre 43,38 milions de tones de CO2 a l'atmosfera degudes al consum d'energia, un 4,1% menys que l'any anterior. Tots els àmbits de consum d'energia han registrat un descens en les seves emissions; així, el consum d'energia final ha reduït un 1,2% el seu volum d'emissions contaminants, mentre que les emissions degudes als consums propis del sector energètic han disminuït un 2,6% i les degudes a la generació d'electricitat, un 15,4%.

Penso doncs, i en definitiva, que a partir de totes aquestes meves modestes especulacions en aquest camp de les energies del que reitero que en sóc un profà, però també un curiós, arribo a la conclusió -amb permís dels grans entesos en la matèria demanant disculpes prèvies si vaig errat en algun punt o me n'he oblidat d'algun altre- que l'estratègia per al futur previsible ha de tenir els components de diversificació –energies nuclears, renovables o alternatives– i el reforçament de les xarxes de gran transport elèctric per equilibrar el sistema i fer possible l'ús eficaç de les diferents fonts primàries. A banda que també crec que aquesta estratègia s'hauria d'orientar al foment eficaç de l'eficiència energètica; és a dir, que cada vegada ens haurien de caldre menys unitats d'energia per produir una unitat de PIB, tal com passa en el cas de Catalunya en els darrers períodes memoriats.
Tot això cal fer-ho com més aviat, millor. Podem aprofitar les evidents dificultats actuals per aconseguir que es vagin esmorteint les posicions més incoherents d'alguns dels nostres conciutadans, però cal, amb coratge polític, fer front al repte, que no és petit i que és una necessitat de tots perquè l'energia avui és imprescndible, fins i tot per aquells que barren el pas a les solucions més factibles, més netes i menys costoses econòmicament i ecològica, encara que això pugui semblar una veritat a mitges. I que sobretot els ho pugui semblar als que criden a la jihad contra l'actual sistema energètic -que ja sabem que estan molt lluny d'aquests postulats-, i adverteixen de l'Armagedon d'aquesta era, això sí, sense oferir solucions alternatives sostenibles i tangibles a llarg termini.

Autor: Santi_C
Santi_C

https://gironanoticies.com/noticia/8238-lenergia-que-volem-i-lenergia-que-necessitem.htm